

Η φωνή της ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ

ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ «Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ»

Πωγωνίου

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ • ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2025 • ΑΡ. ΦΥΛ. 130 • ΕΛΛΗΣ 5 - ΠΕΙΡΑΙΑΣ 185 46 • ΤΗΛ.: 6937141554

Η ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ ΚΑΙ Ο ΕΤΗΣΙΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΜΑΡΤΙΟΥ 2025 ΚΑΙ ΩΡΑ 12 ΤΟ ΜΕΣΗΜΕΡΙ

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας με την ευκαιρία του Νέου Έτους εύχεται σε όλους υγεία, ευτυχία και ευημερία και σας προσκαλεί την ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΜΑΡΤΙΟΥ 2025 και ώρα 12.00 μ. στην κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας που θα πραγματοποιηθεί στο Κοσμικό Κέντρο «ΣΑΛΑ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ», που βρίσκεται στην Ανθούπολη Περιστερίου, επί της οδού Τελαμώνος 87, Τηλ.: 210 5054254 - Κιν.: 6977-744-438, 6973-011-006 -

info@salaparadeisos.gr.

Θ' ακολουθήσει η ΕΤΗΣΙΑ ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΑ μας.

Θα μας διασκεδάσει ο συγχωριανός μας ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΜΠΙΛΗΣ και η κομπανία του με παραδοσιακούς Πωγωνήσιους σκοπούς και τραγούδια.

Σας περιμένουμε, εσάς, τα παιδιά σας, τους φίλους σας και σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων.

Οι προσκλήσεις θα διατίθενται στην είσοδο του Κέντρου από μέλη του Δ.Σ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΩΓΩΝΙ - ΕΝΑ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ ΣΤΗΝ ΑΓΝΩΣΤΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Μία μοναδική εξόρμηση στη λιγότερο τουριστικά ανεπτυγμένη πλευρά του νομού Ιωαννίνων, την περιοχή του Πωγωνίου

Ιστορικά περιλαμβάνει χωριά που πλέον ανήκουν στην πλευρά της Αθβανίας. Σήμερα, όμως, αναφέρεται σε έναν δήμο δυτικά του Ζαγορίου, με όμορφα, ανόθευτα χωριά που αξίζει να επισκεφθείτε για μια εκδρομή.

Από τα πιο γνωστά χωριά, και ιστορική έδρα του Δήμου Πωγωνίου, είναι το Δελβινάκι, σχεδόν με το κέντρο της περιοχής, στα 700 μ. υψόμετρο. Ένα κεφαλοχώρι που περιβάλλεται από όμορφη φύση, αποτελεί ιδανικό σημείο για να γίνει η βόσση των εξορμήσεών σας. Διαθέτει έναν απλό αλλά περιποιημένο ξενώνα και μία ή δύο ταβέρνες, ενώ είναι εύκολα προσβάσιμο με τα πόδια, ιδανικό για χαλαρές βόλτες. Θα επισκεφθείτε το Παρθεναγωγείο-Αρρεναγωγείο, ένα πανέμορφο κτίριο όπου δίδαξε ο ποιητής Γεώργιος Γαζής, και στο οποίο λειτουργούσε η Ταππητουργική Σχολή του ΕΟΜΜΕΧ μέχρι το 1989. Εξίσου εντυπωσιακή είναι η εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, χτισμένη το 1620, στο κέντρο του χωριού, διακοσμημένη με τοιχογραφίες του 1646.

Μία ακόμη στάση μπορεί να είναι το Λαογραφικό Μουσείο Δελβινακίου - «Νικόλαος Πατσέλης». Την ιστορία του κατόχου του κλειδιού θα την ακούσετε στο καφενείο του χωριού. Αν επιθυμείτε θέα και απόλυτη ησυχία, κατευθυνθείτε λίγο έξω από το χωριό, στον λόφο όπου βρίσκεται η εκκλησία του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου, χτισμένη τον 17ο αιώνα. Εδώ βρίσκονται και τα ερείπια της αρχαίας Ακρόπολης.

Στην Καστανιανή Πωγωνίου μπορούν οι επισκέπτες να ξεναγηθούν στο Μουσείο Πανίδας, ένα από τα σημαντικότερα της Ελλάδας, στο Λαογραφικό μουσείο και να επισκεφθούν το ιστορικό ύψωμα του Αν-Θανάση όπου έγινε μάχη κατά των Ιταλών.

Η περιοχή του Πωγωνίου είναι η λιγότερο τουριστικά ανεπτυγμένη του νομού Ιωαννίνων. Ιστορικά περιλαμβάνει χωριά

που πλέον ανήκουν στην πλευρά της Αθβανίας. Σήμερα, όμως, αναφέρεται σε έναν δήμο δυτικά του Ζαγορίου, με όμορφα, ανόθευτα χωριά που αξίζει να επισκεφθείτε για μια εκδρομή.

Μία ακόμη στάση μπορεί να είναι το Λαογραφικό Μουσείο Δελβινακίου - «Νικόλαος Πατσέλης». Την ιστορία του κατόχου του κλειδιού θα την ακούσετε στο καφενείο του χωριού. Αν επιθυμείτε θέα

και απόλυτη ησυχία, κατευθυνθείτε λίγο έξω από το χωριό, στον λόφο όπου βρίσκεται η εκκλησία του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου, χτισμένη τον 17ο αιώνα. Εδώ βρίσκονται και τα ερείπια της αρχαίας Ακρόπολης.

Το Δολό απέχει μόλις 8 χλμ. από την Πωγωνιανή και είναι χαρακτηρισμένος παραδοσιακός οικισμός, ένας από τους ομορφότερους στην περιοχή. Αφήστε το (Συνέχεια στη σελίδα 4)

ΠΩΓΩΝΙ: 74.000 ΕΥΡΩ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΤΩΦΙ ΧΩΡΙΑ...

Ακόμη 74.000,00 Ευρώ από ίδιους πόρους διαθέτει ο Δήμος Πωγωνίου για έργα ύδρευσης - αποχέτευσης που θα αναβαθμίσουν την καθημερινότητα των κατοίκων. Το έργο, που έχει ήδη υπογραφεί, αφορά άμεσα αναγκαίες επισκευές φθορών, έργα συντήρησης αντλιοστασίων, δικτύων ύδρευσης καθώς και αποχέτευσης των Δημοτικών Ενοτήτων Άνω Καλαμά, Δελβινακίου και Άνω Πωγωνίου. Οι εργασίες αφορούν συνολικά σε οχτώ κοινότητες ως εξής:

• **ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ:** Επισκευές - αποκατάσταση δικτύου σωληνώσεων και συστημάτων ελέγχου αντλητικού συγκροτήματος αντλιοστασίου Καστανιανής.

• **Δελβινάκι:** Αντικατάσταση τμήματος του κεντρικού δικτύου ύδρευσης από την κεντρική πλατεία του οικισμού ως το πηγάδι που βρίσκεται εντός του οικισμού και εμφανίζει βλάβες, λόγω παλαιότητας του δικτύου.

• **Κάτω Μερόπη:** Στεγανοποίηση κεντρικής δεξαμενής ύδρευσης.

• **Παρακάλαμος:** Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης όμβριων υδάτων εντός της Κοινότητας Παρακαλάμου, όπου παρουσιάζονται έντονα προβλήματα πλημμυρών και σύνδεση του με το υφιστάμενο δίκτυο αποχέτευσης. Αποκατάσταση επανακατασκευή οικίσκου αντλιοστασίου Αγίας Παρασκευής Παρακαλάμου και επανατοποθέτηση εξοπλισμού και μετρητή ΔΕΔΔΗΕ.

• **Βροντισμένη:** Επισκευές - αποκατάσταση δικτύου σωληνώσεων και συστημάτων ελέγχου αντλητικού συγκροτήματος αντλιοστασίου Βροντισμένης.

• **Ιερομνήμη:** Επισκευές - αποκατάσταση δικτύου σωληνώσεων και συστημάτων ελέγχου αντλητικού συγκροτήματος αντλιοστασίου Ιερομνήμης.

• **Σιταριά:** Κατασκευή νέας περιφραγξης στην υδρομάστευση «Χάνια» της Σιταριάς.

• **Χαραυγή:** Αντικατάσταση μεταλλικής πόρτας αντλιοστασίου Χαραυγής με νέα, λόγω εκτεταμένης φθοράς και διάβρωσης

Την εφημερίδα της Αδελφότητάς μας τη διαβάζετε: <http://www.tzourlakos.com>

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

– Ο ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΡΟΥΜΠΗΣ του Γεωργίου και η σύζυγός του ΕΛΕΝΑ στις 2 Απριλίου 2024 απέκτησαν ένα χαριτωμένο αγοράκι.

– Ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΑΚΟΥΝΗΣ και η σύζυγός του ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΑΣΚΑΛΟΥ στις 2 Δεκεμβρίου 2024 απέκτησαν ένα χαριτωμένο αγοράκι.

– Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ και η σύζυγός του ΝΑΤΑΛΙΑ ΝΤΕΝΚΕ στις 20 Δεκεμβρίου 2024 απέκτησαν ένα χαριτωμένο κοριτσάκι.

Τους ευχόμαστε να είναι καλότυχα και ευτυχισμένα.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Ο ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΡΟΥΜΠΗΣ και η σύζυγός του ΕΛΕΝΑ στις 7 Σεπτεμβρίου 2024 βάπτισαν το αγοράκι τους και του έδωσαν το όνομα ΙΩΑΝΝΗΣ.

Η Αδελφότητα τους εύχεται να τους ζήσει και να τον καμαρώσουν όπως επιθυμούν.

ΘΑΝΑΤΟΙ

• Στις 23 Νοεμβρίου 2024 απεβίωσε η ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΙ-ΤΗ) ΒΕΙΝΟΓΛΟΥ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ σε ηλικία 85 ετών. Η Εξόδιος ακολουθία εψάλλει στο Κοιμητήριο Καλλιθέας στις 27 Νοεμβρίου όπου έγινε και η ταφή της.

• Στις 25 Νοεμβρίου απεβίωσε η ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΟΥΚΑ - ΖΑΡΑΛΙΚΟΥ σε ηλικία 78 ετών. Η Εξόδιος ακολουθία τελέστηκε στην Ριτσώνα στις 26 Νοεμβρίου όπου έγινε και η καύση της κατά την επιθυμία της.

• Στις 9 Δεκεμβρίου απεβίωσε η ΕΥΤΥΧΙΑ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΜΠΟΥΡΑ σύζυγος εν ζωή ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΠΟΥΡΑ σε ηλικία 79 ετών. Η Εξόδιος ακολουθία εψάλλει στο Κοιμητήριο Παλ. Φαλήρου στις 14 Δεκεμβρίου 2024.

• Στις 11 Ιανουαρίου 2025 απεβίωσε ο ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΣΩΤ. ΤΣΕΜΠΕΡΗΣ σε ηλικία 74 ετών. Η Εξόδιος Ακολουθία εψάλλει στις 18 Ιανουαρίου 2025 στον Ι.Ν. του 3ου Κοιμητηρίου Αθηνών.

• Στις 16 Ιανουαρίου 2025 απεβίωσε η ΟΛΓΑ ΚΥΡΙΤΣΗ ΜΠΕΛΕΚΟΥ σε ηλικία 95 ετών. Η Εξόδιος Ακολουθία εψάλλει στον Ι.Ν. Αγ. Τριάδος στην ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ στις 18 Ιανουαρίου 2025 και η ταφή της στο Νεκροταφείο του Αη-Δημήτρη.

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια και στους συγγενείς να ζητήσουν να τους θυμούνται.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Στις 24 Νοεμβρίου 2024 έγινε το ετήσιο μνημόσυνο της ΣΟΦΙΑΣ ΒΑΜΒΑΚΙΔΟΥ ΝΑΤΣΗ στην Μεγάλη Στέρα Κιλκίς.

– Στις 15 Δεκεμβρίου 2024 έγινε το Ετήσιο Μνημόσυνο του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΑΡ. ΜΕΞΑΚΗ στο Ι.Ν. Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

– Στις 22 Δεκεμβρίου 2024 της ΕΙΡΗΝΗΣ ΣΤΟΥΚΑ - ΖΑΡΑΛΙΚΟΥ στον Ι.Ν. Αγ. Κωνσταντίνου στην Μεταμόρφωση.

– Στις 28 Δεκεμβρίου 2024 έγινε το ετήσιο Μνημόσυνο του ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (ΚΑΙΤΗΣ) ΒΕΙΝΟΓΛΟΥ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ στον Ι.Ν. Κοιμητηρίου Παλ.Φαλήρου.

– Στις 4 Ιανουαρίου 2025 έγινε το 40ήμερο Μνημόσυνο της ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (ΚΑΙΤΗΣ) ΒΕΙΝΟΓΛΟΥ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ στον Ι.Ν. Αγ.Τριάδος στην Καστάνιανη.

– Στις 18 Ιανουαρίου 2025 έγινε το 40ήμερο Μνημόσυνο της ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΣ ΜΠΟΥΡΑ στον Ι.Ν. του Κοιμητηρίου Παλ. Φαλήρου.

Ο ΤΟΠΟΣ ΤΟΥ Ο ΑΓΝΩΣΤΟΣ, ΤΟ ΥΠΕΡΟΧΟ ΠΩΓΩΝΙ

Από την συλλογή διηγημάτων μου με τίτλο "Βίος Πωγωνίσιος, μνήμες"

Ζήλησε ο ήλιος την αρχοντιά των σπιτιών που βάρωνταν χρυσά από τη λάμψη του και πήγε και κρύφτηκε μέσα στα αφράτα σύννεφα. Θλιμμένο γκρίζο απλώθηκε παντού για λίγο.

Όλα φαντάζουν αλλιώς τώρα. Μια ανακούφιση παραδεισένια απλώνεται αυτόματα σκεπάζοντας σαν πέπλο δροσερό την κόψη του καλοκαιριού.

Καθισμένος στην πεζούλα της βρύσης, παίρνει ανάσες δροσιάς. Λύνει το μαντήλι από το λαιμό του και σφουγγίζει τον ιδρώτα που κυλάει στο πρόσωπο και το στέρονο του.

Έπειτα, σκύβει στη βρυσούλα και γεμίζει τις χούφτες του νερό. Τον ξαφνιάζει η κρυσταλλένια δροσιά του καθώς το νίβει με δύναμη στο πρόσωπό του, στο λαιμό, στο σβέρονο του. Περισσότερο όταν το ρουφάει με λαιμαργία διψαστική και παγώνει τα μέσα του.

“Ευλογημένος τόπος, ευλογημένα νερά, ευλογημένη ομορφιά!” σκέφτεται. “Ευλογημένο χωριό μου!”

Όσο και να σε περιηγηθεί κανείς, πάντα κάτι καινούργιο θα ανακαλύψει στους κόρφους σου.”

Τα ρουμάνια που ροβόλησε πάλι σήμερα στο κυνήγι, τον καλοδέχτηκαν, κρύβοντας τον από τα άγρια ζώα, επιτρέποντας του να ησυχάσει, να παραφύλαξει και να πυροβολήσει έγκαιρα, πουλιά, λαγούς ή κανένα μπιμάκι.

Διέσχισε πυκνά δάση, βαθιά φαράγγια, άκουσε το βουητό απ' τα ορμητικά ποτάμια κι έπειτα βγήκε στο ξέφωτο να ξαποσταίνει λίγο.

Δικαιολογία είναι το κυνήγι... να βγει από την καθημερινότητα, να ξαναγνωρίσει το χωριό του, να ανακαλύψει νέες γωνιές

του, ξέφωτα και κρυφολαγκαδιές, να ιδεί, να απολαύσει και να ξαναγοητευτεί από τον τόπο του.

Της ΕΛΕΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡ. ΚΥΡΑΗ - ΡΟΥΣΣΟΥ

Να θαυμάσει τα πέτρινα γεφυράκια του που γάργαρα ποταμάκια στεγάζουν τοξοτά, να ανάψει το κεράκι του στα έρημα ξοκλήσια, να μη ξεχάσει να εχρηθεί για την οικογένεια και τους δικούς του. Να συναντήσει χωριανούς πέρα στα μακρινά τα αγροτόσπιτα, να χαιρετήσει και να χαιρετηθεί, να πιεί απ' το κρασί τους και να γευτεί τους μεζέδες που ο καθένας τους θα τον φιλέψει. Έπειτα στο γυρισμό να ρεχατέψει κάτω από τα αιώνια πλατάνια του χωριού και να ακούει τους ήχους τους γαλήνιους της φύσης, πριν στην πλατεία να στρωθεί να μάθει

κανένα νέο, να κοσκοσέψει, να αστείεντεί, να παίξει τη δηλωτή του και βράδου πια στο σπίτι του γεμάτος να γυρίσει, μα με τα χέρια αδειανά από τα θηράματα της φύσης του.

Αυτή είναι όλη η χαρά που του δίνει το κυνήγι. Η περιήγηση, η ανακάλυψη, η συνάντησή του με τη φύση! Τη φύση τούτου του χωριού. Του αγαπημένου του χωριού του.

Πώς να χωρέσει η ομορφιά του χωριού του μέσα του; Πώς να την περιγράψει; Και πώς να πειστούν οι ξενιτεμένοι του και πίσω να γυρίσουν;

Έχει τόσα πολλά να πει αλλά δεν βρίσκει λόγια. Από πού να αρχίσει και πού να τελειώσει; Πώς να παρουσιάσει τον τόπο του για να τον αγαπήσουν; Ο τόπος του είναι μέσα του, δεν βγαίνει και δεν μολογιέται.

Το αγαπημένο του χωριό, σκαρφαλωμένο, “σκαπετισμένο” στα βουνά, κρύβει τόσες εκπλήξεις και τόσο απίστευτη ομορφιά. Πράσινο που δένει τόσο αρμονικά με την πέτρα του που δυσκολεύεται να ξεχωρίσεις το χωριό, λες και είναι κομμάτι του βουνού και του πράσινου κλωνάρι.

Καταπράσινο δάσος αναλλάσσεται ήρεμα με άγριες γυμνές πλαγιές, με ποταμιές και ρυάκια, το εφήμερο γίνεται αιώνιο και το ανθρωπινό γίνεται φύση.

Πατάει όπου, μόνο οι προπάτορες έχουν στο παρελθόν πατήσει, μια που δύσκολα κανείς επισκέπτεται το έρημο χωριό του. Λίγους ανθρώπους συναντά σ' αυτό του το διάβα. Καμιά βάβω με λίγα ζωντανά που πάντα κάτι θα βρει να βγάλει από την τσέπη της να τον φιλέψει. Δυο καρύ-

δια, δύο κάστανα και μπόλικη αγάπη. Απ' αυτήν την Πωγωνίσιον αγάπη, την άδολη και δοτική σε μια Εδέμ αλλιώτικη, επί-

γεια παραδεισένια.

Το χωριό του, ο τόπος του, η δική του η πατρίδα, με την ιστορία την τρανή. Το ένδοξο Πωγωνί!

Τόπος που επιστρέφει και θα επιστρέφει πάντα εκεί γιατί δεν γίνεται αλλιώς.

Ό,τι κι αν του επιφυλάσσει η ζωή όμορφο ή άσχημο εδώ το λειαινεί. Με την απαραύμλλη ομορφιά, τη γενναϊόδωρη τη φύση του Πωγωνίου, με τις επιβλητικές απόκρημνες κορφές των υπέροχων βουνών του, Κασιδιάρης, Μουργκάνα, Νεμέρτσικα, Τσαμαντάς, που σαν καρδιογράφημα ορίζουν τους παλμούς

του και οι γραμμές τους σηματοδοτούν τον ορίζοντα της ψυχής του. Ό,τι κι αν του χαρίσει η ζωή και όλος μαζί ο κόσμος, δεν το ανταλλάσσει με αυτόν εδώ τον τόπο! Ό,τι κι αν γράφει η μοίρα του, εδώ είναι ο προορισμός του. Θα επιστρέφει πάντοτε να τον δει, να τον γνωρίσει πάλι και πάλι και όταν θα “φύγει” κάποτε, πάλι το πνεύμα του εδώ, στο Πωγωνί θα γυρίζει!

(Αφιερωμένο στον πατερούλη μου Δημήτριο Κυρή, που λάτρευε το χωριό του την Καστάνιανη και όλο το Πωγωνί, το κυνήγι και τις του χωριού δραστηριότητες, και που πλέον τα απολαμβάνει από κει ψηλά, μια που το μνημα του είναι στα άγια κι αγαπημένα χώματα της ιδιαίτερης πατρίδας του...).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2							■			
3					■					
4			■					■		
5				■					■	
6		■				■				
7					■					■
8			■					■		
9							■			
10				■						
11						■				

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ:

1. Χωριό που βρίσκεται στον Κασιδιάρη, ανάμεσα στη Στρατινίστα και τη Δημόκορη, γνωστό και ως Κοθο(υ)δέ – 2. Πέτρες... για παιχνίδια - Ηλεκτρικά φορτισμένο άτομο – 3. Μον...: κερκυραϊκό ανάκτορο - Δορυφορικές κεραίες – 4. Τα έχει... η Νόρα - Ιστορικό ύψωμα του Κιλκίς - Το “παπάκι” του ίντερνετ (ξεν.) – 5. Έννοια του ταοισμού - Το ακηαδόμνηο – 6. ... Μιράκ: Πέρσης καράκτης - Αθλητική συνάντηση (ξεν.) – 7. Ναυτικό πρόσταγμα - Φημισμένα τα σκυριανά (ξεν.) – 8. Γνωστός... εξωγήινος - Σύντομο... τρισεκατομμύριο - Αρχή... μελωδίας – 9. Γιάννης...: μεγάλος ποιητής μας (1909-1990) - ... ποζίσιο: η πρώτη θέση στην εκκίνηση αγώνα ράβι – 10. ... Ζηλανδία: χώρα της Ωκεανίας - Και ρουιέτες υπάρχουν σ' αυτό – 11. Τουλούμια - Αγία της Εκκλησίας μας.

ΚΑΘΕΤΑ

1. Ψάρια και άλλα θαλασσινά σερβίρονται σ' αυτή – 2. Μεγαλώνει στη διάρκεια της άνοιξης - Υδροφίλα δέντρα – 3. ... τοπ: μικρός φορτηγός υποηογιστής - Η σύζυγος... του Αχιλλέα - Χτύπος ροθονιού – 4. Στη Βόρεια Ελλάδα η Εγγνατία - Ελεύθερη επαγγελματική πάλη – 5. Λιωμένο... κερί - Φυτική βαφή (ξεν.) - Εργαλείο γνεσίματος – 6. Λευκά - Αρχαία πόλη της Ηλείας – 7. Κομμοπολη του νομού Ροδόπης - Αθόρυβη... Ζαριά – 8. Τόνος Ισοδύναμου Άνθρακα - ... Ράνκιν: ήρωάς του ο επιθεωρητής Ρέμπους - Πλέον, ήδη – 9. Ποδοσφαιριστής της ΑΕΚ - Η διακυβέρνηση (μτφ.) – 10. Αρχαίος Αιγινήτης καηκοπήδης - Βάβτος, τέναγος.

Το σταυρόλεξο αυτό το έφτιαξα ειδικά για τη «Φωνή της Καστάνιανης» και το χαρίζω σε όλες τις Καστανιανίτισσες και όλους τους Καστανιανίτες.

Ευχαριστώ την ανιψιά μου Βίκυ, κόρη του αδελφού μου Κώστα, που το επεξεργάστηκε τεχνικά.

Μιχάλης Στούκας

Ιανουάριος, 2025

Σ	Ι	Α	Δ	■	Α	Ι	Κ	Ζ	Α
Ο	Ν	Ι	Ζ	Α	Κ	■	Α	Ε	Ν
Υ	Ο	■	Ζ	Ο	Ζ	Ι	Ρ		
Ε	Μ	■	Ζ	Ι	Ρ	Τ	■	Τ	Ε
■	Ι	Ν	Ο	■	Α	Δ	Ι	Β	
Ζ	Τ	Α	Μ	■	Α	Κ	Α	Α	Α
Α	■	Ι	Ζ	Α	Ν	■	Ο	Α	Τ
Τ	Α	■	Α	Ρ	Κ	Ζ	■	Ρ	Ο
Α	Τ	Α	Ι	■	Ο	Π	Ε	Ρ	
Ν	Ο	Ι	■	Ζ	Ε	Δ	Α	Α	
Ο	Ρ	Τ	Ζ	Α	Κ	Ο	Ν	Η	Η

ΞΕΧΑΣΜΕΝΕΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΙΤΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ (Β' ΜΕΡΟΣ) Δ-Ι

Συνεχίζω και σε αυτό το φύλλο της εφημερίδας την παράθεση καστα-
νιανιτικών, και γενικότερα πωγω-
νήσιων, λέξεων που χάνονται με το πέρα-
σμα του χρόνου.

Θα ξεκινήσω από το **Δ προσθέτο-
ντας μία λέξη από «γ»,** που αν και την
έχω ακούσει άπειρες φορές από τη μη-
τέρα μου, η οποία μου επιβεβαίωσε τη
σημασία της ξανά, δεν την είχα συμπε-
ριλάβει στο Α' μέρος. Ξεχασμένες λέξεις,
ξεχάστηκε κι αυτός που τις γράφει...

γουλάς: η λέξη σημαίνει σωρός από διά-
φορα πράγματα.

Δεν υπάρχει σε κανένα από τα ηπει-
ρώτικα λεξικά η λέξη, ούτε βέβαια η ε-
τυμολογία της. Στο Λεξικό της ΠΑΠΥ-
ΡΟΣ - ΛΑΡΟΥΣ - ΜΠΡΙΤΑΝΝΙΚΑ, υπάρ-
χει: **γουλάς** = κάστρο, φρούριο <
τουρκ. Kule, οχυρό. Το ίδιο και στο Υ-
ΠΕΡΛΕΞΙΚΟ.

Στο ιστορικό λεξικό της ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ, υπάρχει η **λ. γουλάς** = είδος
πουλιού, το οποίο πιστεύεται ότι τρώει
μικρές πέτρες. Η λέξη είναι ιδιωματική,
σύμφωνα πάντα με το ίδιο Λεξικό και
χρησιμοποιείται στους Παζούς και τους
Αντίπαζους! Ή έχουμε να κάνουμε με ά-
γνωστη προέλευση της λέξης ή με δια-
φορετική σημασία που απέκτησε με το
πέρασμα του χρόνου.

δαμάλα = μικρό βοοειδές ηλικίας 8 μη-
νών ως 3 ετών που έχει γεννήσει
(ΧΑΝΓ)

δαμάλι = μικρό μοσχάρι (ΧΑΝΓ)

δεντρογαλιά = μεγάλο φίδι πράσινου
χρώματος που αναρριχάται στα δέ-
ντρα (ΧΑΝΓ + Π) < δέντρο + γαλή
(Π)

δέξικος, κυρ. ως επίρρημα, **δέξικα** =
βολικά, εύκολα < δεξιός (Π)

διακονιάρης = επαίτης, ζητιάνος, η λέ-
ξη χρησιμοποιείται πανελλαδικά

δραγάτης = αγροφύλακας < μεσν. δρα-
γατεύω < αρχ. δέργμα = βλέμμα (πι-
θανή ετυμολογία) (ΗΓ)

δραγουμάνος = διερμηνέας στην αυλή

του σουλτάνου // μεσολαβητής, φρ.
«Δεν σε βάλανε δραγουμάνο», δηλ.
μην ανακατεύεσαι. Λέξη ιταλικής
προέλευσης dragomano, αραβικής
αρχής όμως < argoman

δόγα = σανίδα βαρελιού < ιταλ. doga,
με την ίδια σημασία (Π) + (Σ)

δραπέτ(σ)ι και, κυρίως, τραπέτσι = πο-
λύ δυνατό ξίδι και κατ' επέκταση κά-
θε ουσία που είναι πολύ ξινή

δρεβνίτσα = μικρό στρογγυλό ξύλινο
δοχείο νερού < σλάβ. drebniška
(= μικρή, μικροκαμωμένη) (Π) ή σχετί-
ζεται με τη λέξη δρένιος < δρυς (βε-
λανιδιά) (ΗΓ). Η κατάληξη -ίτσα κατά
πάσα πιθανότητα παραπέμπει σε
σλαβικής προέλευσης λέξη.

δριμόνι και **ντριμόνι** = μεγάλο κόσκινο
με τενεκεδένιο το κάτω μέρος του,
ξύλινο γύρο και μεγάλες αραιές τρύ-
πες, κυρ. για το λίνισμα των σιτη-
ρών < δερμόνι < δέρμα, γιατί παλαι-
ότερα, το κάτω μέρος του ήταν δερ-
μάτινο (Π) + (ΗΓ)

δροτσιλι και **δρωτσιλι** = μικρό πυώδες
σπυρί του δέρματος, κοκκινίλα. Ίσως
σχετίζεται με την αρχ. λέξη ιδρώς (ι-
δρώτας) (Π) + (ΗΓ)

έκα = στάσου, περίμενε (προστακτικό
επιφώνημα) (Π) + (Σ) + (ΗΓ)

εμπατή = είσοδος υπογείου, καταπα-
κτή < εμβατός < εμβαίνω = μπαίνω
μέσα < εν + βαίνω = βαδίζω (ΗΓ)

ζαβούλι = μικρή πόρπη που συγκρα-
τούσε τα πέτα του σεγκουνιού στο
στήθος των γυναικών < ζάβα <
μεσν. λατιν. zaba = πόρπη (Π)

ζαγάρι = κυνηγετικό σκυλί, λαγωνικό //
(μτφ.) υβριστικός χαρακτηρισμός α-
γροίκου < μεσν. ζαγάριον < τουρκ.
zagar < αραβ. sakar, με την ίδια σημα-
σία (Π)

ζακαπιάζω = συνθλίβω, πολτοποιώ (Π)

ζακόνι = συνήθεια, έθιμο < τουρκ.
zakon = νόμος, κανόνας (Π)

ζαλιάρικο = αυτό που προκαλεί ζάλη
(ΗΓ)

ζαλώνομαι = φορτώνομαι ο ίδιος κάτι
στους ώμους μου. Κατά κανόνα, μόνο
οι γυναίκες ζαλώνονταν (!) (Π) + (Σ)
+ (ΗΓ) < ίσως βουλγ. zaluk = δυστυ-
χής, ενώ ο «πατέρας» της Ελληνικής
Γλωσσολογίας Γεώργιος Χατζιδάκις
το ετυμολογεί από τη λ. ζάλη

ζάλος = ζάλη, σκοτοδίνη

ζαμάνι = πολύς χρόνος, κυρ. στη φρ.
χρόνια και ζαμάνια < τουρκ. zaman
= χρόνος

ζαντζα = παραξενιά, ιδιοτροπία < αλβ.
xanxe = ελάττωμα < ιταλ. ksanza =
συνήθεια

ζάπα = μεγάλος πρασινοκίτρινος βά-
τραχος < σλάβ. zaba, με την ίδια ση-
μασία. Οι ζάπες εκκρίνουν ένα γαλα-
κτοειδές υγρό από το στόμα τους (Π)

ζάπι = υποταγή, δαμασμός, κυρ. στη
φράση: «το κάνω ζάπι», το καταφέρ-
νω < τουρκ. zarpi (= χαλιναγωγήση)

< αραβ. zarpt (Π)

Την ίδια σημασία έχει και η λέξη **ζάφτι**,
που υπάρχει στο ελληνικό λεξιλόγιο
από τα μεσαιωνικά χρόνια (ΧΑΝΓ)

ζγκαφόνια = γούρνα, τρύπα // χάλασμα
δοντιού από τερηδόνα (Π)

ζγουράω = σκάβω ελαφρά, σκαλίζω <
ίσως από τη λ. γούρα, με προσθήκη
του σ πριν το γ, που προφέρεται ζ
(Π)

ζελενιά = μικρό δέντρο με φύλλα παρό-
μοια με αυτά του πουρναριού <
σλάβ. zelenia (χλόη, πρασινάδα). Η ε-
πιστημονική ονομασία του δέντρου
είναι *phylliria media*

ζένω και **ζέχνω** = μυρίζω άσχημα <
μεσν. ζένω < οζένω < μτγν. ώζεσα,
αόριστος του αρχ. ρήματος όζω (Π)

ζεύκι και **ζεφκι** = καλοπέραση, ευχάρι-
στη ζωή < τουρκ. zevk = ευχαρίστη-
ση, ηδονή (Π)

ζουγκλάω = βουλιάζω κάτι πιέζοντάς
το < μεσν. ζουλίζω

ζουλάπι = άγριο ζώο, αγρίμι < αλβαν.
zullap, βλάχικο ζλάπε. Σύμφωνα με
τον Νικόλαο Ανδριώτη η λέξη < μεσν.
ζουλάπιον < ρουμ. zularpe (Π). Κατά
το ΧΑΝΓ: < μεσν. ζουλάπιν

ζουπάω = πιέζω, ζουλάω < διοπίζω =
βγάζω τον χυμό, στύβω, κατά τον
Μένο Φιλήντα

ζυγιά = ορχήστρα μουσικών οργάνων
< ζυγός, επειδή συνήθως την αποτε-
λούσαν δύο άτομα (Π). Βέβαια, η δική
μας **Καστανιανική Ζυγιά**, αποτε-
λείται από τέσσερα άτομα.

ζυγούρι = αρνί ηλικίας δύο ετών <
μεσν. ζυγούριν (ΧΑΝΓ)

ήγιασμα = ο αγιασμός (Π)

θαραπέυομαι = ικανοποιούμαι, απο-
λαμβάνω κάτι (Π) + (ΗΓ)

θειάκω = η θεία. Σύμφωνα με τον Κ.
Παπανικολάου, η κατάληξη -κω, με ε-
πίδραση από το μάκω. Συνεκδοχικά,
η λέξη **θειάκω** χρησιμοποιείται για
γυναίκες μεγάλης σχετικά ηλικίας, α-
νεξάρτητα από το αν είναι συγγενείς
μας ή όχι.

θερμασιά = η ελονοσία < αρχ. θέρμη,
με την ίδια σημασία (Π)

θηλύκι = μικρή θηλιά που γίνεται με
κλωστή για ράψιμο μικρού σκισίμα-
τος υφάσματος ή για ράψιμο κουμπι-
ού < μεσν. θηλύκιον (ΗΓ)

θημωνιά = στοίβα από ξύλα, χόρτα
κλπ. < μτγν. θημωνιά (Π)

θυμητικό = η καλή μνήμη, η ικανότητα
ενθύμησης < μεσν. θυμητικό (Π) +
(ΧΑΝΓ)

ίσο(ι)ου = καθόλου < τουρκ. hits

Πηγές - Συντομογραφίες
(ΧΑΝΓ): Χρηστικό Λεξικό της Νεοελλη-
νικής Γλώσσας, Ηλεκτρονική έκδοση,
2023, δωρεάν διαθέσιμη στο διαδίκτυο.
Πρόκειται για τη Β' Έκδοση του Λεξικού,
την επιστημονική επιμέλεια του οποίου
έχει ο Ομότιμος Καθηγητής Γλωσσολο-

γίας του ΕΚΠΑ και Ακαδημαϊκός κύριος
Χριστόφορος Χαραλαμπάκης και μια μι-
κρή συνεισφορά έχω κι εγώ.

(Σ) ΣΠΥΡΟΥ ΣΤΟΥΠΗ, «ΠΩΓΩΝΗΣΙΑΚΑ
ΚΑΙ ΒΗΣΣΑΝΙΩΤΙΚΑ», Εκδόσεις «Δωδώ-
νη», 2003

(Π) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑ-
ΟΥ, «Η ΛΑΚΚΑ ΠΩΓΩΝΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΨΗ-
ΛΟΚΑΤΡΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ», Εκδόσεις «Δω-
δώνη», 2004

(ΗΓ) Δημήτρης Χ. Λάμπας, «Ηπειρώτι-
κο Γλωσσάρι», Αθήνα, 2018

αρχ. = αρχαίος, -α, -ο

μτγν. = μεταγενέστερος, -α, -ο (από
την εποχή των Διαδόχων του Μεγάλου
Αλεξάνδρου ως τον 4ο - 5ο μ.Χ. αι.)

μεσν. = μεσαιωνικός, -ή, -ό

Υπενθυμίζω ότι στη Γλωσσολογία το
σύμβολο <, το «μικρότερο από» των
Μαθηματικών σημαίνει ότι η λέξη «προ-
έρχεται, παράγεται από...».

Ευχαριστώ θερμά τη φίλη και συνερ-
γάτιδά μου Ζωή για την πληκτρολόγηση
του κειμένου.

Μιάλης Στούκας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το Διοικητικό Συμβούλιο
της Αδελφότητάς μας, ευ-
χαριστεί, για άλλη μια φορά,
όλα τα μέλη, συγχωριανούς
και φίλους, που και αυτή
την χρονιά ενίσχυσαν την
Αδελφότητα με τη συνδρομή
τους. Όσοι, λόγω του περι-
σιτάσεων δεν ανιαποκρίθηκαν
και επιθυμούν να ενισχύ-
σουν την Αδελφότητα οικονο-
μικά ας ενοχλήσουν τα μέλη
του Διοικητικού Συμβουλίου.
Η συνδρομή αποτελεί βασικό
έσοδο της Αδελφότητας που
της επιτρέπει να λειτουργεί,
να εκδίδει την εφημερίδα
μας και να διοργανώνει διά-
φορες εκδηλώσεις.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Αγαπητοί συμπατριώτες,
το Δ.Σ. της Αδελφότητας
στην προσπάθειά του να φέ-
ρει τους συγχωριανούς σε ά-
μεση επικοινωνία αποφάσι-
σε να εκδόσει ατζέντα.

Θα θέλαμε να μας στείλετε
τα παρακάτω στοιχεία: Ονο-
ματεπώνυμο - Διεύθυνση
κατοικίας - Επάγγελμα - τη-
λέφωνο (Σταθερό/κινητό):e-
mail, τα οποία μπορείτε να
μας τα στέλνετε στο παρα-
κάτω e-mail:
adelfotitakastanianis@hotmail.com

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ
«**ΤΣΑΒΑΚΟΣ**»
ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ 23, ΒΡΗΛΗΣΙΑ
ΤΗΛ. 210 60 16 458

ΧΑΛΚΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΡΑΜΠΕΣ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ
ΔΑΠΕΔΑ ΒΑΡΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
ΛΕΙΑ - ΣΑΓΡΕ - ΕΠΟΞΕΙΔΙΚΑ
ΤΗΛ. 210 24.70.019
ΚΙΝ. 6977-390753

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ Α.Ε.Ι. 2024

• Η ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΠΑΣΣΑΡΗ κό-
ρη της Ελένης Δόνα του Μιχάλη
εισήχθη στο ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙ-
ΣΤΗΜΙΟ στο Τμήμα Κοινωνιολο-
γίας.

• Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΠΥΡΩΝΗ του
Θεοδώρου εισήχθη στην Ιατρική
Σχολή του Καποδιστριακού Πανε-
πιστημίου Αθηνών
Συγχαρητήρια.

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ

Έλλης 5
Τ.Κ. 185 46 ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Ιδιοκτήτης
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ

Εκδότης:
ΜΕΞΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
Πρόεδρος Δ.Σ.
Σπερχειού 28 - Περιστέρι
Τηλ.: 210 57 29 824

Συντάσσεται από ομάδα Καστα-
νιανιτών

Υπεύθυνος σύμφωνα
με το Νόμο:
ΜΕΞΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
Πρόεδρος Αδελφότητας

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

E-mail: kostmex@yahoo.com

ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

dct.dina

Ταξιαρχών 148 Κορυδαλλός
694 811 2282

ΝΤΙΝΑ ΘΩΜΑ ΔΡΑΓΟΤΙΝΑΗ

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΩΓΩΝΙ - ΕΝΑ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ ΣΤΗΝ ΑΓΝΩΣΤΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

(Συνέχεια στη σελίδα 4)

αυτοκίνητο και περπατήστε στους λιθόστρωτους δρόμους, θαυμάζοντας τα πανέμορφα πέτρινα αρχοντικά. Ξεχωρίζει η εκκλησία του Αγίου Νικολάου (1814), ένα εξαίσιο δείγμα ηπειρώτικης αρχιτεκτονικής. Συνεχίστε την εξερεύνηση περπατώντας προς τη χαράδρα του Κουβαρά, όπου βρίσκονται ο παλιός νερόμυλος και το πέτρινο γεφύρι της «Νοννού-λως». Το γεφύρι του Δοθού (1926) επίσης αξίζει να το επισκεφθείτε, καθώς από εκεί ξεκινά το μονοπάτι που καταλήγει στην Πωγωνιανή.

Αφού ολοκληρώσετε την επίσκεψη στο Δοθό, μπορείτε είτε να επιστρέψετε στη βάση σας για ξεκούραση, είτε να συνεχίσετε την εξερεύνηση περνώντας από Μερόπη και Παλαιόπυργο. Στον Παλαιόπυργο, ρωτήστε τους ντόπιους πώς θα βρείτε το παλιό γεφύρι και τον νερόμυλο στη θέση Γκρέτσι.

Ο δρόμος της επιστροφής περνά από την Κάτω Μερόπη και το Ωραιόκαστρο. Το Ωραιόκαστρο είναι ένα μικρό χωριό σε υψόμετρο 557 μ., στις όχθες του ποταμού Γορμού, με θέα στις κορυφές της Τύμφης και της Νεμέρτσικας. Αν και δεν είναι τόσο εντυπωσιακό όσο το Δοθό, αξίζει μια επίσκεψη στις πηγές της Γκλήβας, όπου βρίσκονται οι πηγές του ποταμού Γορμού, καθώς και ο καταρράκτης Δέση. Στην άλλη πλευρά του χωριού, θα βρείτε το πέτρινο δίτοξο γεφύρι (1889), που προσεγγίζεται εύκολα με μια σύντομη πεζοπορία. Αν έχετε περισσότερο χρόνο, αναζητήστε τον παλιό νερόμυλο ή επισκεφθείτε τα προϊστορικά ταφικά μνημεία και οικιστικά λείψανα της Ύστερης Εποχής του Χαλκού και της Ελληνιστικής περιόδου. Αν βγείτε λίγο έξω από το χωριό, προς το Βασιθικό, θα βρείτε και τις πηγές Κεφαλόβρυσσο, με τρεχούμενα νερά και πλούσιο πράσινο.

Επόμενο χωριό, ο Άγιος Κοσμάς όπου μπορείτε να κάνετε μια στάση για φαγητό, πριν πάτε προς τη Βήσσανη. Η Βήσσανη τώρα, ανήκει και αυτή στα πιο γνωστά χωριά του Πωγωνίου και θα την βρείτε στα 754 μ. υψόμετρο. Ιδρύθηκε κατά το 14ο αιώνα και διατηρεί σε μεγάλο βαθμό την παλιά ηπειρώτικη αρχιτεκτονική της. Στην πλατεία με τον μεγάλο πλάτανο τα καλοκαίρια γίνονται τα ανταμώματα των ντόπιων που μένουν στις πόλεις και έρχονται να περάσουν τις διακοπές τους στο χωριό. Εκεί, στη μία της πλευρά θα δείτε και το παλιό πέτρινο ρολόι του 1873, παραδίπλα εντυπωσιάζει το διώροφο Παρθεναγωγείο, που κτίστηκε την ίδια χρονιά από Βησσαλιώτες που ζούσαν στο εξωτερικό ενώ από την άλλη πλευρά, μερικά μέτρα πιο πάνω θα δείτε το επίσης εντυπωσιακό κτίριο του Αρρεναγωγείου. Ανεβείτε και τα λιγοστά σκαλιά στο πίσω μέρος της πλατείας για να επισκεφθείτε την όμορφη εκκλησία του Αγίου Νικολάου, μια τρίκλιτη βασιλική του 1791. Αφιέρωστε λίγο χρόνο στο χωριό για να περπατήσετε τα στενά δρομάκια του και να θαυμάσετε τα παλιά πετρόκτιστα αρχοντικά και βγείτε εκτός της Βήσσανης για να επισκεφθείτε την Ιερά Μονή Άβειλ του 1770 αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου.

Όμορφη βόλτα και αυτή προς το Καληπάκι, ένα χωριό με βαριά ιστορία. Μάλιστα υπάρχει και Στρατιωτικό Μουσείο όπου αφηγείται την ιστορία του πολέμου του 1940 μέσα από βίντεο αλλιά και διάφορα αντικείμενα -εκθέματα της εποχής. Επίσης, στο χωριό υπάρχει και μνημείο αφιερωμένο στους πεσόντες. Στον γυρισμό αξίζει να κάνετε μια στάση και στο όμορφο χωριό των Δοθιανών. Η φύση γύρω από το χωριό είναι πλούσια με τις βελανιδιές να υπερισχύουν ενώ η θέα του στην κοιλάδα του ποταμού Καλαμά, κάπως χαλαρώνει το βλέμμα από τις βουνοκορφές που υπάρχουν γύρω γύρω. Πριν μπείτε στο χωριό, θα κάνετε μια στάση στον Άγιο Δημήτριο, ένα από τα πιο παλιά μνημεία της βυζαντινής εποχής, χτισμένο το 1127. Συνεχίζοντας θα φθάσετε στην πλατεία όπου εκτός από τα καφενεία βρίσκεται και η κεντρική εκκλησία του χωριού, αφιερωμένη στη Γέννηση της Θεοτόκου, η οποία μάλιστα θεμελιώθηκε ύστερα από υπόδειξη του πατέρα Κοσμά το 1790, ενώ ακόμα και ο Αλή Πασάς των Ιωαννίνων χρηματοδότησε την ανοικοδόμησή της.

Το Μπαϊράκι
Μεζεδοπωλείο - Τσιπουράδικο

Υδρας & Πελοποννήσου 144 Κορυδαλλός
Τ:210 5449896

ΕΙΝΑΙ Ο ΤΡΑΜΠ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΜΑΣ;

Η ανησυχία για τις οικονομικές πολιτικές του Ντόναλντ Τραμπ έμμεσα αγγίζουν την Ελλάδα, άμεσα κυρίως οι γεωστρατηγικές του κινήσεις. Αλλά η μονομερής ενασχόληση με τον Τραμπ είναι μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να φοβάται "τον ίσκιό του" ο πολίτης.

Είναι ο Τραμπ το πρόβλημά μας;

Βοά η εγχώρια ενημέρωση για τον Ντόναλντ Τραμπ μετά την ανάληψη των καθηκόντων του ως 47ου προέδρου των ΗΠΑ. Περισσότερο από τα διατάγματα για δικαιώματα και ελευθερίες, αναλύονται λεπτομερώς οι τραμπικές προθέσεις έναντι της ευρωπαϊκής οικονομίας. Οι δασμοί θα είναι αυξημένοι κατά 5%, 10%, ή περισσότερο, θα είναι διαφορετικοί ανά χώρα, σε ποια προϊόντα θα εφαρμοστούν κοκ.; Ποιες θα είναι οι επιπτώσεις του συνθήματος "drill, baby, drill" και η αποχώρηση των ΗΠΑ από την συμφωνία των Παρισίων για το κλίμα στην πράσινη μετάβαση, η οποία από την εποχή των ρωσο-γερμανικών αγωγών φυσικού αερίου επιβλήθηκε αξιωματικά σε όλους τους Ευρωπαίους παρότι δεν ωφελούνταν όλοι εξίσου; Ποιες συνέπειες θα έχει η μείωση των μεταναστευτικών ροών προκειμένου να δοθούν περισσότερες δουλειές στους Αμερικανούς;

Ξεκινώντας από το τελευταίο, προκαλεί το λιγότερο εντύπωση η αντίφαση ανάμεσα στην «περήφανη» αντιμεταναστευτική πολιτική της ΕΕ και στις ευρωπαϊκές αντιδράσεις. Ως προς το δεύτερο, φαίνεται ότι μάλλον εξυπηρετούνται τα ελληνικά συμφέροντα από την αναζήτηση «νότιων» διαδρόμων ενέργειας καθώς ο πόλεμος στην Ουκρανία ξεκαθάρισε ότι πέρασε η εποχή της ενεργειακής εξάρτησης από τη Ρωσία. Φτάνει να το αξιοποιήσουμε. Ως προς το πρώτο, σημειώνεται άλλη μια χαρακτηριστική εκδήλωση τυφλής υπακοής στα συμφέροντα εθνικών οικονομικών άλλων χωρών. Η Ελλάδα τραβά τα μαλλιά της για λογαριασμό της ΕΕ, ενώ οι πρώτοι που πρέπει να ανησυχούν είναι οι Γερμανοί, οι Γάλλοι, οι Σουηδοί και όσοι εταίροι μας διαθέτουν βαριά βιομηχανία, η οποία προφανώς θα υποστεί πρώτη αύξηση των δασμών για να εξυπηρετηθεί το τραμπικό MAGA ("Make America Great Again") που θα συσσωρεύσει πλούτο στις ΗΠΑ για να ανταγωνιστούν οικονομικά και τεχνολογικά την Κίνα. Κάτι που η υπόλοιπη «Δύση» δεν μπορεί και δεν είναι φτιαγμένη να κάνει.

Η δε ελληνική ανησυχία είναι αντιστρόφως ανάλογη της οικονομικής της εξωστρέφειας και δη προς τις ΗΠΑ, με εξαίρεση τον τουρισμό που τείνει να αποτελέσει εξαγωγική «μονοκαλλιέργεια». Στην Ελλάδα έρχονται ελάχιστα επενδύσεις αμιγώς αμερικανικές -όχι ελληνοαμερικανικές- ενώ το εμπορικό ισοζύγιο είναι ελλειμματικό, όπως παραπονέθηκε ο πρόεδρος Τραμπ για όλη την ΕΕ. Με βάση την Αμερικανική Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου, οι ελληνικές

εισαγωγές από τις ΗΠΑ το 2023 ήταν \$1,62 δις έναντι ελληνικών εξαγωγών προς τις ΗΠΑ \$2,29 δις. Βέβαια, η ελληνική οικονομία εξαρτάται από την ΕΕ και ήδη αισθάνεται στον τουρισμό την μείωση της αγοραστικής δύναμης των Ευρωπαίων. Αλλά είναι γνωστό ότι η ελληνική κυβέρνηση του 2032 θα πρέπει να πληρώσει τοκοχρεωλύσια στην ΕΕ και οι «θεσμοί» θα ζητήσουν περισσότερους πόρους αν οι ίδιοι δυσκολεύονται. Επομένως, οι οικονομικές «γαλαντομίες» προς ολίγους με παράλληλη συμπίεση των πολλών, δεν συνάδουν με την επισφάλεια των εγχώριων συνθηκών, εκτός αν ακολουθείται η λογική της «καμένης γης».

Η ανησυχία για τα γεωστρατηγικά θέματα που αγγίζει ο Τραμπ είναι δεδομένη, γιατί η παρουσία της Ελλάδας είναι προπάντων του γεωπολιτικού της οικόπεδο. Δυστυχώς, όμως, η έκθεση της ελληνικής οικονομίας στις ΗΠΑ είναι περιορισμένη. Η διαφθορά δεν είναι άσχετη με την απροθυμία Αμερικανών επενδυτών να «μπλέξουν» με το ελληνικό «σύστημα». Τα εμπόδια είναι θεσμικά, ακόμη και όταν γίνονται αντιληπτά ως οικονομικά. Οι θεσμοί, άλλωστε, δεν είναι ποτέ ανώνυμοι. Πάντα τους υπηρετούν -ή δεν τους υπηρετούν- άνθρωποι με ονοματεπώνυμο. Σε αυτό θα κριθεί ο Ντόναλντ Τραμπ, όπως όλοι οι πρόεδροι των ΗΠΑ, ως εκπρόσωπος της «Μεγάλης Δημοκρατίας». Η Ελλάδα ως «κοιτίδα της δημοκρατίας» - το άλλο περιουσιακό της στοιχείο- περνά για την ώρα κάτω από τον πήχυ.

Αναδημοσίευση από άρθρο της **Κωνσταντίνης Ε. Μπότσιου** στο "ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ"

ΚΑΛΠΑΚΕΙΑ 2024

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος ο Δήμος Πωγωνίου σε συνεργασία με την Περιφέρεια Ηπείρου, την Π.Ε.Δ. Ηπείρου, την 8η Μηχανοποιημένη Ταξιαρχία, την Ομοσπονδία Αδελφοτήτων & Ενώσεων Επαρχίας Πωγωνίου και τον Πολιτιστικό Σύλλογο

Καλπακίου οργανώσαμε τις πολήμερες γιορτές των Καλπακίων. Τώρα στο Χάνι με την παρουσία και προεξάρχοντος του Σεβασμιότατου Μητροπολίτη μας κ.κ. **Ανδρέα**, του Πανοσιολογιότατου κ.κ. **Νικολάου**, εκπροσώπων στρατιωτικών, αστυνομικών και πυροσβεστικών αρχών, της Δημοτικής Αρχής και των Δημοτικών Συμβούλων, των Προέδρων και μελών Τοπικών Κοινοτήτων και σχεδόν όλων των μελών των Αδελφοτήτων τιμήθηκε και φέτος η μνήμη των πεσόντων.

Επάλει επιμνημόσυνη δέηση, έγινε κατάθεση στεφάνων. Η σεμνή αυτή εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τον Εθνικόμας Ύμνο που έψαλλαν όλοι οι παρευρισκόμενοι. ΑΙΩΝΙΑ τους Η ΜΝΗΜΗ. Στη συνέχεια στο ανακαινισμένο Αρρεναγωγείο - Παρθεναγωγείο Δελβινακίου οι παρευρεθέντες στην επιμνημόσυνη Δέηση παρακοούθησαν επετειασκή ομιλία από την κα **Λευκοθέα Νόννη** Φιλολόγο και Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Το απόγευμα της 27ης Οκτωβρίου μέλη από τον Σύλλογο Αναβίωσης Ελληνικού στρατού 1940-'41, τον Σύλλογο Ευζώνων Προεδρικής Φρουράς συμμετείχαν στην **Εκδήλωση στο Μαχητή και την αναπαράστασ.**

ΑΦΟΙ ΤΣΙΠΗ Ο.Ε.

ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ - ΘΕΡΜΑΝΣΗ
ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ - ΗΛΙΑΚΑ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Τσίπης Ιωάννης

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

Τσίπης Θεόδωρος

ΜΗΧΑΝΟΟΛΟΓΟΣ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΒΕΪΚΟΥ 91 - ΚΟΥΚΑΚΙ -
ΤΗΛ. & FAX: 210 92.18.824
ΚΙΝ.: 6932-952032, 6945-420012

Ο Φούρνος ΝΤΟΝΑ

από το 1956

(Δημήτρης & Γιάννης Κων. Ντόνα -
Γιάννης & Θανάσης Σταύρ. Ντόνα)

Σας εύχεται ολόψυχα

Χρόνια πολλά - Καλή χρονιά

Θηβών 261, Περιστέρι - στάση φούρνου ΝΤΟΝΑ

ΤΖΟΥΡΛΑΚΟΣ News
www.tzourlakos.com
Η Ηπειρώτικη Ιστοσελίδα!!

Την εφημερίδα μας μπορείτε να τη διαβάσετε και στην ιστοσελίδα
www.tzourlakos.com